

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo o delu in razvoju službe posredovanja dela v okraju za leto 1958

(Nadaljevanje)

Vseh vajencev in učencev industrijskih šol v našem okraju je 8744, od tega 6201 vajenec oziroma vajenka in 1643 učencev oziroma učenk. K zgornjim podatkom pripominjamo, da številčnega stanja vajencev vseh letnikov nimamo evidentiranega na naši posvetovalnici, temveč smo si priskrbeli te podatke pri statistiki zdravstvenega zavarovanja. Imamo pa točne podatke o vključenih vajencih letošnjega leta.

V industr. šole je bilo vključenih 683 učencev in 87 učenk = 770
Vključenih v uk 1842 vajencev in 773 vajenk = 2615
Skupno v I. letu učenja je torej 2525 fantov in 860 deklet = 3385

Ako bi hoteli voditi točno evidenco vseh vajencev v okraju, bi morali dobivati poleg sklenjenih, razrešenih in podaljšanih učnih pogodb tudi vsa obvestila, kdaj je kateri izmed vajencev polagal končni izpit za kvalifikacijo. Na okrajni konferenci Sveta za delo v oktobru 1956 je bil sprejet sklep, da pošiljajo vse občine en izvod sklenjenih razrešenih in podaljšanih pogodb okrajni posredovalnici za delo v evidenco. S tem je bil dosežen precejšen uspeh v pogledu evidentiranja teh podatkov na enem mestu. Seveda pa je evidentiranje še vedno nepopolno, ker imamo le podatke za fekoče leto, nimamo pa stanja vajencev vseh letnikov.

Ze nekaj let vršimo anketiranje otrok, ki končujejo šolsko obveznost, o poklicnih željah mladine. V letu 1958 je končalo v našem okraju šolsko obveznost 4298 otrok, od tega 2015 fantov in 2283 deklet

Uspeh teh otrok je bil naslednji:

	Moški	Zenske	Skupno	%	Leta 1957 %
do 4-razr. osnovne šole	84	66	150	3,45	1,60
5 razr. osn. šole in 1 razr. gimnazije	165	109	274	6,40	7,60
6 razr. osn. šole in 2 razr. gimnazije	317	245	562	13,05	16,15
7 razr. osn. šole in 3 razr. gimnazije	343	320	663	15,50	18,75
8 razr. osn. šole ali 4 razr. gimnazije	1106	1543	2649	61,60	55,90
Skupno	2015	2283	4298	100%	

Iz tega lahko vidimo, da je naraslo število v letu 1958 zlasti tistih otrok, ki končajo popolno osemletno obveznost v zadnjem letniku. Procent je narasel od lanskega leta za 5,7%. To je razveseljivo dejstvo, vendar pa moramo na žalost ugotoviti, da je procent otrok, ki so dosegli komaj 4 razrede osnovne šole, narasel za polovico (od lanskega 1,60% na letošnji 3,45%). Vsekakor pa vidimo pri vsakoletni statistiki anketirancev, da postopoma raste procent otrok, ki končajo obvezno šolanje v najvišjem razredu. Z novo šolsko reformo pa pričakujemo še večji procent tistih, ki bodo končali obvezno šolanje v zadnjih dveh razredih.

Socialni sestav anketirane mladine

	Moški	Zenske	Skupno	%	Leta 1957 %
oče delavec	753	845	1598	37,25	35,12
oče kmet	368	370	738	17,25	17,85
oče obrtnik	149	152	301	7	6,44
oče nameščeneec	335	376	711	16,40	19,98
oče umrl	197	277	474	11,05	
oče padel v NOV, umrl v internaciji	213	263	476	11,05	20,62
Skupno	2015	2283	4298	100%	

Iz socialnega sestava anketirancev se vidi, da je ta mladina rojena med okupacijo, saj je 22,10% otrok brez očeta, ki je padel v NOV ali umrl v internaciji, bil ubit kot talec ali pa so ga na kakršenkoli drug način izgubili. Nadalje opazimo, da prevladujejo otroci delavcev, saj jih je 37,25%

Usmeritev mladine

	Moški	Zenske	Skupno	%	Leta 1957 %
nadaljevanje študija na gimnazijah	363	487	850	19,8	24,1
v srednje strokovne šole	324	456	780	18,1	
učiteljske	21	105	126	2,9	25,3
administrativna šola	2	199	201	4,6	
industrijske šole	137	21	158	3,7	1
vojaške šole	46	—	46	1,1	0,4
na delo v tovarne	111	236	347	8,1	6,5
na kmečko delo	148	137	285	6,7	5,6
neodločenih	96	94	190	4,4	2,8
v učenje	767	548	1315	30,6	34,3
Skupno	2015	2283	4298	100%	

Usmeritev mladine je bila v letošnjem letu nekoliko drugačna kot v minulih letih. Nadaljevanje šolanja v gimnazijah se je znižalo od lanskih 24,1% na 19,8%. Zamisliti pa se je treba pri usmeritvi mladine v uk, ki je v letošnjem letu padla skoraj za 4%. Seveda se je to šte-

VABILO

na 9. skupno sejo okrajnega zbora in zbora proizvajalcev OLO

Na podlagi 83. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih ter 48. člena Statuta okraja Ljubljana

sklicujem

9. skupno sejo obeh zborov, ki bo v torek, dne 28. aprila 1959 ob 9. uri dopoldne v veliki sejni dvorani na Magistratu v Ljubljani.

Predlagam naslednji

dnevni red:

- Družbeni plan gospodarskega razvoja okraja Ljubljana od leta 1957 do 1961.
- Odlok o turistični vodniški službi.
- Gospodarske zadeve:
 - garancije;
 - potrditev odločbe Sveta za tržišče OLO o določitvi najvišjih cen na drobno določenim proizvodom;
 - potrditev sklepov o pripojitvi Gospodarske poslovne zveze v Ljubljani h Gozdarski poslovni zvezi Ljubljana; preimenovalje Gozdarske poslovne zveze Ljubljana v Poslovno zvezo za kmetijstvo in gozdarstvo Ljubljana ter potrditev pravil te zveze;
 - dodelitev gozdnih parcel v uporabo Domu onemoglih v Mengšu.
- Odlok o odškodnini za popolno razlastitev kmetijskega in nerodovitnega zemljišča za leto 1959.
- Predlog za združitev I. in III. gimnazije v Ljubljani v novo I. gimnazijo v Ljubljani, Peričeva ulica 12.
- Ustanovitev Vajenske šole raznih strok v Grosupljem.
- Sprememba pravil sklada za štipendije okraja Ljubljana.
- Preimenovalje Vajenske šole raznih strok pri Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku v Solo s praktičnim poukom raznih strok.
- Ustanovitev okrajnega Higijenskega zavoda v Ljubljani in sprejem pravil zavoda.
- Odobritev terenskega dodatka delavcem in uslužbencem Vodne skupnosti za melioracijo Ljubljanskega barja.
- Razpis volitev v občinske ljudske odbore na nekaterih delih občin: Domžale, Hrastnik in Litija.
- Personalne zadeve.

Vsak ljudski odbornik ima pravico pismeno ali ustno predlagati spremembo ali dopolnitev dnevnega reda.

Morebitno odsotnost javite Skupščinski pisarni OLO Ljubljana, Kresija, soba št. 11/I (telefon 21-939).

Predsednik OLO
dr. Marijan Dermastia l. r.

yilo po navadi popravilo v jeseni, ko so se vključevali v uk tisti otroci, ki niso bili sprejeti na razne srednje strokovne šole, vendar pa moramo vzeti v pretres dejstvo, da si želi mladina v poklice manj, kot si je želela pred leti. Vemo, da nam manjka na vseh področjih gospodarske dejavnosti kvalificirane delovne sile in če ne bomo kolikor mogoče dobili mladine za uk, ki je v bližini Ljubljane, tedaj lahko postane pomanjkanje kvalificirane delovne sile še bolj kritično zlasti glede na pomanjkanje stanovanj. Na zgornje izvajanje, da moramo dobiti vaje iz Ljubljane in bližnje okolice, je poklicna usmeritev mladine iz ljubljanskih občin, ki spadajo pod mestno Posredovalnico (Bežigrad, Center, Crnuče, Moste, Polje, Sentvid, Vič, Rudnik, Dobrova, Medvode), naslednje: Od 1376 mladincev in mladink, ki so končali obvezno šolanje, se jih je odločilo za uk 272, t. j. 172 fantov in 100 deklet, ali 19,76%. Seveda se je v jeseni to stanje zvišalo na 27,58%, to so predvsem tisti učenci, ki niso bili sprejeti na kakršnokoli drugo šolo. Iz podeželja pa se je vključilo v uk v mesto Ljubljano 72,42% vseh vključenih učencev.

Javljenih prostih učnih mest:

	moški	ženske	skupno
Ljubljana	2004	540	2544
okolica	831	298	1129
Skupno prostih učnih mest	2835	838	3673

Vključene mladine v uk, t. j. zasedba prostih učnih mest:

	moški	ženske	skupno
Ljubljana	1251 (62,42%)	485	1736 (68,28%)
okolica	591 (71,12%)	288	879 (77,85%)
Skupno je bilo vključeno mladine	1842 (64,97%)	773	2615 (70,38%)

Socialni sestav vključene mladine:

	moški	ženske	skupno	%	leta 1957
oče delavec	683	278	961	36,76	33,30
oče kmet	401	134	535	20,47	19,10
oče nameščeneec	101	50	151	5,77	8,50
oče obrtnik	134	50	184	7	7,74
oče umrl	523	261	784	30	31,36
Skupno	1842	773	2615	100 %	

Pomanjkljiva šolska izobrazba vključene mladine v uk:

vajenci	507 ali 27,53%
vajenke	71 ali 9,31%
Skupno	578 ali 22,10%

Ce primerjamo letošnje podatke z lanskimi, vidimo, da stalno raste procent delavske mladine, ki se vključuje v uk, dočim je opaziti padanje procentov otrok nameščencev.

Ce pa primerjamo usmeritev mladine, potrebo učnih mest in stvarno vključitev, pa je stanje naslednje:

	moški	ženske	skupno	%
usmeritev mladine	767	548	1315	34,9
potreba po učnih mestih	2835	838	3673	100
stvarna vključitev v uk	1842	773	2615	71,2

V Ljubljani ne krijemo niti tretjine učnih mest za fante iz mestne mladine. Vsa ostala mladina pa se rekrutira iz podeželja in drugih okrajev. Tu pa se zopet ustavimo kritično ob vprašanju vajeniških domov. Letna sprostitev ljubljanskih vajeniških domov je 96 novih gojencev, v Kočevju 8 do 10 gojencev. Ce pa se obrnemo nazaj na podatke, da je vključenih iz podeželja in drugih okrajev 72,42% vajencev, poleg tega pa, da je pokritih potreb po učnih mestih v Ljubljani za fante le 62,42%, se nam stavi vprašanje, kako bomo krili potrebe iz vrst mestne mladine in kam bomo spravili na stanovanje mladino, ki jo dobimo iz podeželja. Najmanj polovica vse vključene mladine se vozi z vlaki, avtobusi ali kolesi, ali pa životari na pol postelje pri sorodnikih in znancih, mnogo vajencev pa stanuje pri mojstrih, kjer morajo biti dekleta z vse. Tudi tisti otroci, ki se vozijo z vozili dohod, nimajo ugodnih pogojev za uk, kajti podvrženi so vremenskim neprilikom, dolgi hoji do domače postaje, slabi, nezadostni in neradni prehrani in kar je še posebno važno zlasti za one, ki se vozijo z vlakom — moralno slabim vzgledom. Letos v jeseni smo imeli posvet pri Društvu prijateljev mladine, kjer je bilo govora, da bi se nekje blizu kolodvora (morda v kletni dvorani DOZ) odprl prostor za vse vajence, ki se vozijo in čakajo na vlak in

bi tam morda dobili tudi obrok tople hrane — enolončnico. Kaže pa, da je vse ostalo le pri besedah, ker se je zamisel zopet ustavila pri vprašanju prostora. Dalje je vprašanje tistih vajencev, ki stanujejo v vajeniških ali industrijskih domovih, pa jih ob izučitvi morajo zapustiti. Kam gre tak mlad človek, ki ima sicer v Ljubljani zagotovljeno delo, stanovanja pa nikjer? Poleg vajeniških domov bi morali graditi vzporedno tudi samske domove, če bi hoteli gospodarstvo preskrbeti s potrebnimi kadri. Vkljub temu, da se stanje od potrebe do dejanske vključitve bistveno spremeni, pa za fante ni bil popolnoma pokrit (razen finomehanike in radiomehanike) noben poklic. Letos niti poklica avtomehanika nismo zadostili, ker je manjkalo fantov, ki bi imeli stanovanje v Ljubljani. Značilno pa je, da so gradbena podjetja v Ljubljani zasedla 89,65% učnih mest, kar pa je treba pripisati dejstvu, da imamo stanovanjske barake in da so mesečno nagrado vajencem zvišali tako visoko, da se lahko sam vzdržuje. Letos pa je prišlo posebno veliko gradbenih vajencev iz okolice Čakovca iz Prekmurja. Vendar kljub zvišani nagradi pa v Kočevju teh vajeniških mest vseeno niso zasedli. Kot suficitarna poklica daleč prednjačita fino in radiomehanika. dočim se je vnema za avtomehanike nekoliko poglobila, kar pa je doloma pripisati tudi

temu, da ustanavlja Agroservis svoje delavnice po raznih krajih, kjer sprejema precej vajencev-avtomehanicov.

V trgovino se je letos vključilo kar lepo število fantov, predvsem

Nekaj poklicev, ki so bili najmanj zasedeni:

	20% ali od	24 prostih mest je bilo zasedenih
dimnikarstvo	20%	75
klepar	35%	38
cementar	31%	16
ključavničar	60%	194
livar	25%	47
kovač	32%	320
mizar	60%	40
pečar	28%	41
pek	33%	53
vodovodni instalater	34%	

V čem so vzroki nezainteresiranosti? Iz industrijsko zaostale države smo se dvignili na industrijsko naglo razvijajočo se deželo. Ker pa smo vse sile vlagali za dvig industrije, so nekatere panoge morale ostati v normalnem tempu razvoja. To pa je pripeljalo do tega, da smo razvili potrebo po določenih poklicih, ki so sorazmerno dobro plačani in iskani in smo s tem nehote pritegnili predvsem mladino v to smer, ker taki poklici postanejo hitro in dobro znani, to so tako imenovani »moderna« poklici. Na drugi strani pa industrija sili k izumiranju nekatere poklice. So pa med temi deficitnimi tudi taki, ki so gospodarsko nujni in bodo ostali (dimnikarstvo, vodnjakarstvo, kmetijstvo). Te poklice pa bi bilo treba kolikor mogoče modernizirati in jim nuditi ugodnejši razvoj. Poleg tega glavnega vzroka so še nekateri, kot n. pr. težko umazano delo, delo podvrženo vremenskim neprilikom, razmeroma dolgo učenje itd.

Kakor nam manjka fantov za pokritje prostih učnih mest, tako nam preostajajo dekleta, katere nimamo kam spraviti v učenje. Res je, da letos nismo mogli zasedeti vseh mest v trgovini, od 321 učnih mest smo zasedli 301 in da nekateri teji poklici niso bili popolnjeni, n. pr. kemično čiščenje, konzerviranje in vrtnarstvo, vendar pa, če pogledamo samo številke interesentov za šivilje, odnosno krojačice, vidimo, da je mnogo premalo učnih mest za ta dva poklica, saj se je za ta poklic izrazilo 281 deklet, potreba pa je bila le 126 mest. Ker je vsako leto pomanjkanje ženskih učnih mest, je upravni odbor okrajne Posredovalnice v sporazumu z republiško Upravo odobril kredit 3.000.000 din za otvoritev ženskega oddelka v Ko-

iz okraja Novo mesto in Murska Sobota. Da je bil v tem letu boljši odziv na trgovsko stroko, je pripomoglo to, ker so nekatera trgovska podjetja dala višjo nagrado, nekaterim pa celo plačujejo celotno oskrbo v Domu Ivana Cankarja.

vinski industrijski šoli, kjer se v letošnjem letu 17 deklet usposablja za poklice: elektromehanika, finomehanika, rezkarstvo in strugarstvo. Predvidena je letna kapaciteta 25 deklet. Moramo pa pripomniti, da nas je k temu vodilo to, ker ne samo starši in preko njih otroci, temveč predvsem podjetja omalovažujejo žensko kot neprimerno moč za razne poklice in zato hočemo postaviti že kvalificiranega delavca-žensko na določeno mesto v proizvodnji, ker se nam zdi, da bo to najboljša propaganda za pobijanje stare konservativne miselnosti v odnosu do ženske. Vse te kandidatke so bile zdravniško in psihotehnično pregledane in bo poklicna svetovalnica stalno spremljala njihov razvoj do izučitve in še potem pri praktičnem delu kot kvalificirane delavke. Zanimanje za te poklice s strani ženske mladine je veliko. Precej uspeha je imela kočevska poklicna svetovalnica pri spravljanju ženske mladine v uk, saj je namesto 17 deklet (kolikor je bilo javljenih potreb za dekleta) vključila kar 42 vajenk.

Poseben problem so razveze učnih pogodb. V letošnjem letu je bilo razvezanih 452 učnih pogodb, ali 17,3% vključenih vajencev v tem letu. Zlasti je visok procent tistih, ki se učijo zadnje leto, t. j. 40,5%. Nujno bi bilo, da se uvede točnejši pregled nad vsemi vajenci, kjer se je uvedel postopek razveze. Kakor smo že v prednjih izvajanjih omenili, na vsak način ne bi smela manjkati poklicna svetovalnica pri reševanju razrešitve učnih pogodb, ker smo prepričani, da bi se marsikje rešilo vprašanje razveze drugače kot z enostavno prekinitvijo učne pogodbe.

Razvezane učne pogodbe:

	moški	ženske	skupno	%	leta 1957
krivda vajenca	76	14	90	19,9	45,10
krivda mojstra, podjetja	2	5	7	1,6	4,62
sporazumno	78	43	121	26,7	27,29
bolezen vajenca	11	5	16	3,5	2,99
vajenec umrl	2	—	2	0,5	—
mojster umrl ali likv. podj.	8	8	16	3,5	2,99
sprememba učnega mesta	85	28	113	25	20,65
samovoljna zapustitev	68	13	81	18	18,18
nadaljevanje šolanja v višjih šolah	4	2	6	1,3	—
Skupno	334	118	452	100 %	

Razvezane učne pogodbe so bile sklenjene v naslednjih letih:

	moški	ženske	skupno	%
v letu 1954 in 1955	51	12	63	13,9
v letu 1956	83	36	119	26,4
v letu 1957	138	52	190	42
v letu 1958	62	18	80	17,7
Skupno	534	118	452	100 %

Pri razvezanih učnih pogodbah je največji procent (26,7%) označen pod »sporazumno«, za temi sledi sprememba učnega mesta (20%),

Pojem »sporazumno« je zelo širok in večkrat zakriva dejansko problematiko vzrokov razvez, prav tako tudi »sprememba učnega mesta«

Vzroke pri teh razvezah moramo iskati tudi v tem, ker so starši svetovali otrokom poklice, kateri se jim je zdel ali morda najbližji domu je zdel ali najbolj ekonomičen, ne da bi se poglobili v otroka ali ga vprašali, kaj se želi izučiti. Mnogi se vključijo v prvi poklic, ki se jim nudi, samo da mu ob 15. letu starosti ne ugasnejo pravice do prejemanja otroških doklad. Zato so tako važne poklicne svetovalnice, katere strokovno svetujejo mladincem in mladinkam v pravilen poklic po predhodnem psihotehničnem pregledu in intervjuju. Podaljšanih je bilo 58 učnih pogodb; pri teh je največkrat ta vzrok, da učenec ni izdelal bodisi vajenske šole ali pa ni napravil praktičnega izpita. So pa primeri, kjer je brez krivde vajenca bila podaljšana učna pogodba, tako n. pr. v dveh primerih pe-

kovske stroke, kjer celo leto ni bilo šolskega pouka in sta tako oba vajenca imela podaljšano učno dobo za eno leto. V nekaterih primerih pa je bila podaljšana učna pogodba zaradi tega, ker so vajenci prejeli vpoklic v šolo s strnjanim poukom zadnje leto tako pozno, da jim je doba sklenitve učne pogodbe že potekla, ko se je trimesečni pouk komaj pričel.

Potreben bi bil večji inšpekcijski nadzor nad vajenci, kako se izvajajo učne pogodbe in kakšen način učenja se vrši.

Preko poklicne svetovalnice v Ljubljani je bilo napotenih v uk vajencev 891, vajenk 349, skupno torej 1240. Od skupnega števila 1736 vseh vključenih vajencev v teh občinah je bilo torej preko mestne Posredovalnice vključenih 71,43%.

Socialni sestav vključenih vajencev preko mestne Posredovalnice:

	moški	ženske	skupno	%
oče delavec	302	102	404	32,59
oče kmet	203	60	263	21,21
oče nameščeneec	50	27	77	6,21
oče obrtnik	56	26	82	6,61
oče umrl	156	76	232	18,70
oče padel v NOV ali umrl v interaciji	124	58	182	14,68
Skupno	891	349	1240	100 %

Od teh je imelo premalo šolske izobrazbe 330 vajencev in 26 vajenk, skupno torej 356 otrok ali 28,71%.

Od napotenih vajencev preko poklicne svetovalnice je bilo 15 fantov in 13 deklet invalidnih, to je: gluhonemih, paraličnih, nekaj pa invalidnih od rojstva.

Zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb

Zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb na okrajnem Biroju za posredovanje dela v Ljubljani spada v delokrog socialnega delavca, ki dela od 1. aprila 1958 kot referent za zaposlovanje invalidov. To delo se razvija v okrajnem merilu predvsem v smeri delovne rehabilitacije invalidov in za delo manj zmožnih oseb, ki so prijavljeni kot začasno nezaposleni pri mestni in ostalih občinskih posredovalnicah za delo. Poleg tega gre pri tem tudi za vodenje politike ter metode dela pri obravnavanju invalidne oziroma bolne osebe, preden ta zaposli na novo delovno mesto. To delo se opravlja v instruktajnem smislu z referenti, ki delajo na mestni in občinskih posredovalnicah za delo po vprašanju zaposlovanja invalidnih, bolnih in drugih oseb. Poleg tega dela obravnava socialni delavec tudi posamezne primere, tako da rešuje individualne probleme oseb, ki se vsakodnevno prijavljajo na Biroju za posredovanje dela. To so predvsem moralno in istočasno socialno ogrožene osebe, ki prihajajo iz zaporov in vzgojno-poboljševalnih zavodov, kot kriminalci, prostitutke in vzgojno problematični, poleg teh pa še osebe, ki bolehalo na TBC, alkoholizmu in raznih duševnih boleznih.

Ce preidemo na prvi del tega poročila, t. j. zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb na območju okraja, lahko ugotovljamo naslednje: zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb nastopa v službi posredovanje dela še vedno poseben problem, kateremu bodo morali za to pristojni organi dati še večji poudarek kot doslej. Z reorganizacijo službe posredovanja dela v našem okraju obstaja poleg okrajne Posredovalnice še enajst občinskih posredovalnic, na dveh občinah pa so bili postavljeni

samo referenti, ki poleg te službe opravljajo tudi delo referenta za delovna razmerja. S to reorganizacijo se je začela voditi določena politika pri zaposlovanju invalidov in za delo manj zmožnih oseb tudi na ostalih občinskih posredovalnicah, pri katerih izstopa več ali manj zaposlovanje invalidov kot problem, ki pa mu do nedavnega še vedno niso posvetili take pozornosti, kot zahteva naša družbena ureditev in vedno novi zakonski predpisi v tem pogledu. Preden preidemo h konkretnemu obravnavanju tega problema, naj omenimo, da so vse občinske posredovalnice v našem okraju iz kadrovskega vidika zelo slabo zasedene. V večini teh posredovalnic se bavi šef poleg vodenja zaposlovanja še z individualnim posredovanjem zaposlitve nasploh, torej tudi invalidnim in za delo manj zmožnim osebom, za katere pa vemo, da bi jih bilo potrebno obravnavati z večjo pozornostjo in z bolj strokovno metodo. Predvsem je mišljena tu tehnika intervjuja, socialna in delovna anamneza ter analitska ocena delovnega mesta. Tak način dela pa zahteva daljši proces pri obravnavi problema in tudi posebej za to odgovorno osebo. Zato se bo pri nekaterih občinskih posredovalnicah, kjer je ta problem večji, pojavilo vprašanje, kako pristopiti k bolj sistematični metodi obravnavanja teh oseb, posebno pa še zdaj, ko se z novim Zakonom o invalidskem zavarovanju postavljajo pred posredovalnico v tem pogledu nove naloge.

Zaposlovanju invalidov in za delo manj zmožnih oseb je okrajna posredovalnica v letu 1958 posvečala največjo skrb s tem, da je skušala pravilno odigrati posredovalno vlogo med gospodarskimi organizacijami in posamezniki, ki iščejo zaposlitev. Gledano iz vidika zaposlovanja invalidnih oseb se je vodila na vseh občinskih posredovalnicah taka politika, ki naj ji bo cilj zaposliti invalida na pravo delovno mesto, upoštevajoč vse njegove preostale fizične in umske sposobnosti. Pri vsem tem delu pa mora čim tesneje sodelovati z vsemi gospodarskimi in družbenimi organizacijami ter zdravstvenimi ustanovami in zavodi. Za čimprejšnjo in boljše realizacijo teh smernic pa je okraj-

ni Biro za posredovanje dela občasno skliceval eno- ali dvodnevne seminarje šefov občinskih posredovalnic, na katerih se je pod posebno točko obravnavalo tudi vprašanje zaposlovanja invalidov, poleg tega pa je tudi v instruktajnem smislu sodeloval z referenti, ki delajo tozadevno na mestni in občinskih posredovalnicah za delo.

Vpeljana so bila tudi enostavna

statistična poročila, s katerimi nam občinske posredovalnice mesečno poročajo o stanju nezaposlenih invalidov in za delo manj zmožnih oseb ter problemih, ki v tem pogledu nastopajo. Naslednja tabela prikazuje stanje nezaposlenih invalidov in za delo manj zmožnih oseb v absolutnih številkah po posameznih občinskih posredovalnicah v drugi polovici leta 1958:

	Julij		Avgust		September		Oktober		November		December		Zaposlilo v letu 1958	
	sk.	ž.	sk.	ž.	sk.	ž.	sk.	ž.	sk.	ž.	sk.	ž.	sk.	ž.
Ljubljana-mesto	57	37	53	33	53	32	54	35	50	30	53	33	479	129
Kočevje	30	15	23	8	23	8	22	7	20	7	23	12	59	26
Domžale	15	8	14	8	14	8	15	8	18	11	17	11	29	8
Trbovlje	—	—	8	4	10	5	13	5	15	5	11	4	14	4
Litija	5	3	6	4	6	3	7	3	8	3	8	3	3	2
Grosuplje	5	1	6	2	6	2	5	1	6	2	6	2	3	1
Hrastnik	—	—	8	7	8	7	8	7	8	7	8	7	1	—
Borovnica	4	1	4	1	4	1	3	1	3	1	4	2	2	—
Logatec	5	2	4	1	4	1	3	1	3	1	3	1	2	1
Skupaj	121	67	126	68	128	67	130	68	131	67	133	75	592	171

Iz zgornjih podatkov vidimo, da ima mestna posredovalnica v Ljubljani 40% vseh nezaposlenih invalidnih in bolnih oseb v okraju. Njej sledi Kočevje s 17%, Domžale s 13%, Trbovlje z 8%, Litija in Hrastnik s 6%, ostale posredovalnice pa od 3 do 2%. Število nezaposlenih od julija meseca dalje nekoliko narašča. Zanimivo pa je, da tudi pri

invalidnih in bolnih osebah prednjačijo ženske, saj jih je 56% od celotnega števila invalidnih oseb, ki iščejo zaposlitev.

Naslednja tabela pa nam pokaže stanje nezaposlenih invalidov, ki so bili prijavljeni na občinskih posredovalnicah na dan 31. decembra 1958 glede na vrsto njihove invalidnosti:

Vseh	Vojni inv.		Delovni inv.		Ostale osebe z zmanjšano del. sposob.				
	sk.	ž.	sk.	ž.					
133	75	4	2	23	15	48	29	58	29

Nezaposlenih invalidov (vojnih, delovnih in bolezenskih) je torej po zadnjem stanju v našem okraju 75, od tega 29 moških in 46 žensk, kar je sorazmerno malo, vendar pa ne smemo pozabiti, ko govorimo o zaposlovanju invalidov, — tudi na tako imenovano »skupino oseb z zmanjšano delovno sposobnostjo«. To so namreč vsi tisti, ki nimajo priznanega procenta delanezmožnosti, in to iz različnih virov, imajo pa razna zdravniška potrdila od lokalnih zdravnikov, da so iz določenih razlogov sposobni za lažje ali samo za določeno delo. Takih je na posredovalnicah v okraju prijavljenih 58 oseb, od tega 29 moških in 29 žensk, kar znese 43% vseh nezaposlenih, če jih štejemo skupaj z invalidnimi in bolnimi osebami. Poudarjamo pa,

da je postopek pri obravnavanju zaposlitve bolnih šestokrat mnogo težji kot pri invalidnih osebah, ker nastopa pri njih v večini primerov še težak socialni položaj, poleg tega pa doslej niso bili zakonsko zaščiteni kot delovni invalidi. Z novim Zakonom o invalidskem zavarovanju pa si bo tudi ta kategorija nezaposlenih oseb pod določenimi pogoji lahko uveljavila status invalidnosti.

Po zadnjih podatkih okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani — oddelka za rehabilitacijo invalidov, je bilo registriranih 486 invalidov, ki niso zaposleni, oziroma do sedaj niso bili zainteresirani, da bi se zaposlili. Naslednja tabela nam kaže število glede na vrsto invalidnosti

Vrsta invalidnosti	Skupaj	Moški	Ženske
Boleznski	385	177	208
Nezgodni	101	72	29
Vseh skupaj	486	249	237

Ce to število primerjamo s številom invalidov, ki so prijavljeni pri občinskih posredovalnicah v okraju, t. j. 75 (brez tako imenovanih bolnih, ki še nimajo določenega procenta delanezmožnosti in jih je 58), vidimo da je komaj 15% takih invalidov, ki so prijavljeni in iščejo delo. Razumljivo, da se bo ta procent glede na novo Zakon o invalidskem zavarovanju znatno zvišal, saj bo med tistimi, ki doslej niso bili zainteresirani, da se zaposlijo, mnogo takih, ki bodo sedaj postavljeni pred dejstvo nove zaposlitve. Pri tem naj omenimo, da delo okrajni Biro za posredovanje dela v tesnem sodelovanju z okrajnim Zavodom za socialno zavarovanje, predvsem pa z oddelkom za rehabilitacijo invalidov, ko gre za njihovo zaposlitev. Poleg tega se odraža to sodelovanje tudi v tem, da

skupno rešujemo sporne primere odpovedi invalidom, ponovne vključitve teh v delo s posebnim poudarkom na kriterij, ki ga postavi invalidsko-pokojninska komisija in če gre po odločbi imenovane komisije za premostitev ali zaposlitev s skrajšanim delovnim časom. Vsekakor pa se bo to sodelovanje z novim zakonom še bolj poglobilo.

V letu 1958 je bilo v našem okraju zaposlenih 592 invalidov in bolnih oseb, t. j. za 3% manj kot v preteklem letu, kar pa je kljub temu zadovoljivo, saj se je število nezaposlenih invalidov in bolnih oseb v tem letu povečalo za 42% zaradi priključitve Trbovelj, Hrastnika in Radeč k našemu okraju. Od vseh zaposlenih odpade na mestno Posredovalnico v Ljubljani 80%, na Kočevje 10%, Domžale 5%, Trbovlje 2%, samo 3% pa odpade na

ostale občinske posredovalnice. Kako poteka zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb, nam pokaže čakalna doba oziroma trajanje nezaposlenosti invalidov, ki je znašalo v lanskem letu povprečno 6 mesecev in 13 dni in se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala za 4 mesece in 2 dni.

Čakalna doba invalidnih in bolnih oseb, ki so bile na dan 31. decembra 1958 nezaposlene, pa je nekoliko daljša in znaša za moške osem mesecev in je glede na preteklo leto še vedno za 24 dni krajša, za ženske pa 14 mesecev in 8 dni ter je za en mesec krajša kot v preteklem letu. Iz navedenega ugotovimo, da je najbolj problematična zaposlitev ženskih invalidnih in bolnih oseb, ki so v kategoriji bolnih in za delo manj zmožnih oseb najbolj zastopane, poleg tega pa je zanje mnogo težje najti ustrežajočo zaposlitev. Zlasti pa vplivajo na daljšo čakalno dobo osebe, ki so prijavljene že dalj časa, nekatere tudi po leto dni, ker zaradi težje boleznii ne morejo dobiti primerne zaposlitve.

Iz doslej navedenega ugotavljamo, na smo letos zaposlili sorazmerno veliko število invalidov ter bolnih oseb in da se je za te osebe zmanjšala tudi čakalna doba.

Zdaj si na kratko oglejmo še probleme in delo občinskih posredovalnic v odnosu do gospodarskih organizacij in metod njihovega dela z invalidnimi ozir. za delo manj zmožnimi osebami, ki jo je skušal okrajni biro v čim večji meri izvajati in s tem preiti na nek sistem pri zaposlovanju teh oseb. Če vzamemo kot primer mestno posredovalnico v Ljubljani, ki nosi glavni delež pri zaposlovanju teh oseb v okraju, moramo omeniti, da edino tu obstaja odsek za zaposlovanje invalidov, na katerem delata dva referenta. Da bi se približali strokovnemu in pravilnemu obravnavanju invalidne osebe, smo na tej posredovalnici odpravili tako imenovani šaltovski sistem razgovora in prešli na osebni sprejem stranke v pisarni, kjer poteka pogovor bolj sproščeno in zadovoljivo. Referent skuša na na način čimbolj spoznati invalidno osebo in jo pripraviti k sodelovanju pri vključevanju v delo. Po dveh ali treh razgovorih napravi kratko socialno in delovno anamnezo, pošlje osebo na zdravniški in psihiatrični pregled in končno, če je potrebno, izdela psiholog na tujakšnji poklicni svetovalnici še phihotehnični izvid. Tako torej že obstaja pri tej posredovalnici sodelovanje med psihologom, socialnim delavcem in zdravstvenimi ustano-

vami — in referenti za zaposlovanje invalidov ter mladinskim referentom — če gre za zaposlitev invalidne mladine. Vedno pogosteje pa (Nadaljevanje v prihodnji številki »Glasnika«)

občinski ljudski odbor Ljubljana-Moste na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 14. marca 1959 sprejel

ODLOK

o izrednem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev

1. člen

Izredni proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev plačujejo vse gospodarske organizacije, če dosega vsi ali posamezni delavci, ki so z njimi v stalnem delovnem razmerju, tolikšne osebne dohodke, da presega 160% njihovih minimalnih osebnih dohodkov.

2. člen

Stopnja izrednega proračunskega prispevka znaša 25% tistega dela osebne dohodka, ki presega 160% minimalnega osebne dohodka, ne upoštevajoč pri tem plačila del po učinku.

3. člen

Izredni proračunski prispevek plačuje gospodarska organizacija iz dela čistega dohodka, namenjenega za osebne dohodke delavcev, preden ga razdeli na osebne dohodke.

4. člen

Pritožbe zoper uvedbo izrednega proračunskega prispevka rešuje okrajni zbor proizvajalcev.

5. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana, uporablja pa se, kadar gospodarska organizacija razdeli čisti dohodek na osebne dohodke delavcev v nasprotju s smernicami o razporejanju čistega dohodka, ki jih določajo zvezni predpisi in priporočila zbora proizvajalcev. Štev.: 01/1-44/6.

Datum: 14. marca 1959.

Predsednik občinskega ljudskega odbora: Ciril Fain l. r.

OBČINA ZAGORJE OB SAVI

170.

Občinski zbor občinskega ljudskega odbora Zagorje ob Savi je na svoji seji dne 30. marca 1959 na podlagi 1. odstavka 137. člena zakona o volitvah in odpoklicu odborov ljudskih odborov sprejel naslednji

ODLOK

o razpisu nadomestnih volitev

Razpišejo se nadomestne volitve v občinski zbor občinskega ljudskega odbora Zagorje ob Savi v volilni enoti št. VI., ki obsega naselje Selo pri Zagorju, ker je prenehal mandat odborniku tega zbora Karlu Krautbergarju, ki je bil izvoljen v tej volilni enoti.

Volitve bodo v nedeljo, dne 10. maja 1959.

Štev.: 02/1-1508/1-59.

Datum: 16. aprila 1959.

Predsedujoči občinskega zbora: Alojz Lukač l. r.

Vsebina

Poročilo o delu in razvoju službe posredovanja dela v okraju za leto 1958 (nadaljevanje)

- 17 Popravek k odloku o tržnem redu
- 168 Odlok o pobiranju turistične takse občine Ivančna gorica
- 169 Odlok o izrednem proračunskem prispevku iz osebne dohodka delavcev občine Ljubljana-Moste
- 170 Odlok o razpisu nadomestnih volitev občine Zagorje ob Savi

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

OBČINA IVANČNA GORICA

168.

Na podlagi 1., 2., 3. in 6. člena uredbe o pravici ljudskih odborov, da lahko predpisujejo občinske takse (Ur. list FLRJ št. 19-118/53 in 52-897/58) in odredbe o plačevanju turistične takse (Uradni list FLRJ št. 4-55/59) je občinski ljudski odbor Ivančna gorica na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o pobiranju turistične takse na območju občine Ivančna gorica

Odlok o pobiranju turistične takse na območju občine Ivančna gorica (Glasnik okraja Ljubljana št. 91/56) se spremeni in dopolni tako, da se njegovo prečiščeno besedilo glasi:

ODLOK

o pobiranju turistične takse na območju občine Ivančna gorica

1. člen

S tem odlokom se predpisuje turistična taksa za osebe, ki kot turisti ali potniki začasno prebivajo na območju občine Ivančna gorica.

2. člen

Z začasnim prebivanjem v smislu prejšnjega člena je mišljeno prebivanje, ki traja do 30 dni.

Če traja prebivanje več kot 30 dni, se pobira turistična taksa samo za prebivanje do 30 dni.

3. člen

Turistično takso so dolžni plačevati turisti in potniki, ki prenočujejo v državnem, zadržnem ali zasebnem gostišču, oziroma gostinskem podjetju, v dijaških domovih in internatih ali v zasebnih turističnih sobah proti plačilu ustrezne nočnine

Turistična taksa znaša:

V času od 1. jul. do 31. avg.:

- a) v hotelih kategorije C in D po 30 din od nočnine;
- b) v drugih prenočiščih in zasebnih turističnih sobah po 20 din od nočnine.

V ostalem času:

- a) v hotelih kategorije C in D po 20 din od nočnine;
- b) v drugih prenočiščih in zasebnih turističnih sobah po 20 din od nočnine.

4. člen

Turistično takso so dolžne pobirati organizacije in zasebniki, navedeni v prejšnjem členu, hkrati z nočnino in jo odvajati občinskemu ljudskemu odboru v mesečnih obračunih.

5. člen

Turistične takse so popolnoma oproščeni:

1. otroci do dopolnjenega 15. leta starosti;
2. vojaški vojni invalidi;
3. člani Zveze slepih;
4. dijaki in študentje, kadar v skupinah prebivajo v letoviščih, ki jih organizirajo šole oziroma fakultete;
5. udeleženci ekskurzij, ki jih organizirajo šole oziroma fakultete;
6. osebe na letnem dopustu pri svoji ožji družini;
7. uslužbenci tujih diplomatskih in konzularnih misij v Jugoslaviji.

6. člen

Za 50% zmanjšano turistično takso plačujejo:

1. delavci in uslužbenci ter člani njihovih družin med letnim dopustom;
2. delavci in uslužbenci na službenem potovanju;
3. tisti, ki jih organizacija socialnega zavarovanja napoti ali jim priporoči bivanje v turističnih krajih zaradi zdravljenja ali okrevanja;
4. druge osebe, ki so glede prevoznih ugodnosti na prometnih

sredstvih izenačene z delavci in uslužbenci na letnem dopustu (upokojenci, odvetniki in dr.) ter člani njihovih družin;

5. imetniki »Partizanskega spominskega znaka 1941« in odlikovanici s »Karadžordzevo zvezdo« ter člani njihovih družin;

6. tujci — koristniki tujega socialnega zavarovanja ob pogoju vzajemnosti.

7. člen

Člani Počitniške zveze Jugoslavije, Zveze izvidniških organizacij Jugoslavije, Zveze telesno vzgojo »Partizan« in Planinske zveze Jugoslavije, ki prebivajo v lastnih letoviščih ali letoviščih, ki so jih organizirale omenjene zveze na območju občine Ivančna gorica, plačujejo turistično takso v višini 5 din na dan ne glede na letni čas.

8. člen

Dohodke od turistične takse uporabi občinski ljudski odbor za pospeševanje turizma.

Z občinskim proračunom se dohodki od turistične takse lahko prepuštuje krajevemu turističnemu društvu, da jih uporabi za izvršitev svojega delovnega programa.

9. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Štev.: 01/1-804/1-59.

Datum: 21. februarja 1959.

Predsednik občinskega ljudskega odbora: Stanislav Keber l. r.

OBČINA LJUBLJANA-MOSTE

169.

Na podlagi 13. člena zakona o proračunskem prispevku iz osebne dohodka delavcev (Ur. list FLRJ št. 52/57 in št. 52/58) in 25. člena statuta občine Ljubljana-Moste je